

Overflateredning

Kurs for regional instruktør

Foto: Lars Fossum

Det store brannløftet

Norges brannskole

28.03.2017

Innhold

Revisjonslogg.....	3
1. Bakgrunn for kurset.....	4
2. Kursets hovedmål.....	4
3. Kursets varighet, opptakskrav og målgruppe.....	4
4. Kursets oppbygging.....	4
5. Kursets innhold.....	5
Fag- og timefordeling.....	5
6. Hovedområder.....	7
6.1 Overflateredning generelt.....	7
6.1.2 Bruk av redningsflåter som båt/hansabrett/aquasaver/RDC.....	7
6.1.3 Søk etter personer som befinner seg under vann.....	7
6.2 Elveredning.....	8
6.2.1 Hydraulikk (vann i bevegelse).....	8
6.2.2 Innføring i nødprosedyrer for elveredning.....	8
6.2.3 Redningsteknikker.....	8
6.2.4 Sikring av skadested nedstrøms.....	8
6.2.5 Bruk av motorisert bår.....	8
6.3 Redning i is og ved kulde.....	9
6.3.1 HMS.....	Error! Bookmark not defined.
6.3.2 Redningsarbeid på is og i råk.....	9
6.4 Generelt og fagsamling.....	9
6.4.1 Konsept.....	9
6.4.2 HMS.....	Error! Bookmark not defined.
6.4.3 Undervisningsmetoder og kurs for lokale instruktører	Error! Bookmark not defined.
7. Arbeidsformer.....	10
8. Vurdering.....	10
9. Litteratur.....	11
10. Annet.....	Error! Bookmark not defined.
10.1. Ordliste.....	Error! Bookmark not defined.

Revisjonslogg

Revisjonsloggen gir oversikt over alle versjoner av dette dokumentet.

Versjon Nr	Emne, endringer (Henvis til dok./kap./sider. Beskriv endringen)	Utført av	Dato
01-2017	Endring av begrep: Hovedinstruktør → regional instruktør Regional instruktør → lokal instruktør Dette harmoniserer med PLIVO-konseptet	Dag Botnen	28.03.2017

1. Bakgrunn for kurset

Med bakgrunn i en risiko og sårbarhetsanalyse som viser at det er flere som dør ved drukning enn som følge av brann, ser brannvesenet et stort behov for økt satsing på redning i vann. Forebyggende aktiviteter skal selvsagt benyttes for å unngå at hendelser oppstår, men når uhellet først inntreffer vil brannvesenet som oftest være en av redningsressursene som er i innsats.

Da det er registrert stor variasjon i hvordan overflateredning organiseres, praktiseres, utrustes m.v. er det viktig å gjennomføre kompetansehevende tiltak slik at hele brann-Norge kan løftes opp på et høyere nivå der tjenesten blir mer ensartet og sikkerhet står i fokus slik at vi redder liv når hendelser inntreffer i sjø og vann.

Kurset er en del av Gjensidigestiftelsen sitt prosjekt «Det store brannløftet» der overflateredning er et av satsingsområdene. Det inngås samarbeid med Norges brannskole der kurset og kursplanen for regionale instruktører forankres til brannskolen. Det utarbeides egne kursplaner for de kurs som er gjeldende for lokale instruktører. Kursene gjennomføres av regionale instruktører.

2. Kursets hovedmål

Målet med kurset er å kvalifisere deltagerne slik at de har inngående kunnskaper og ferdigheter innenfor overflateredning som fagområde. Deltagerne skal kunne være instruktører og gjennomføre kurs for lokale instruktører.

I opplæringen vil man bestrebe seg på å skape sammenheng mellom teoretisk og praktisk opplæring. Det vil være fokus på overflateredning som fag der det forutsettes at grunnleggende kunnskaper og ferdigheter erverves gjennom andre emneområder i utdannelsen for brannkonstabelen (hms, kommunikasjon, ledelse m.v.).

3. Kursets varighet, opptakskrav og målgruppe

Kurset har en varighet på 80 timer.

Opptakskravet for deltagerne fastsettes ikke spesifikt, men vurderes individuelt der det legges vekt på:

1. Relevant utdanning og andre kompetansehevende tiltak.
2. Erfaring innen overflateredning eller tilsvarende kompetanse.
3. Erfaring innen undervisning og gjennomføring av kurs og kursledelse.

Målgruppa er redningsmannskap med erfaring fra overflateredning som skal videreutdannes til å bli regionale instruktører i de nyetablerte politidistriktene.

4. Kursets oppbygging

For å få utdannet flest mulig instruktører og overflateredde på en effektiv og rask måte, er utdanningen tenkt delt inn i 3 trinn. Denne kursplanen er utarbeidet for trinn 1, og den beskriver utdanningen for regionale instruktører fra hele landet som igjen skal å lære opp lokale instruktører i trinn 2. De lokale instruktørene skal så i trinn 3 lære opp de som får ansvar for å gjennomføre øvelser på sine stasjoner.

Kurset bygger ikke på andre læreplaner, men kursinnhold vil likevel kunne brukes i utarbeidelse av nye moduler for den planlagte fagskolen ved Norges brannskole.

5. Kursets innhold

Kurset er delt inn i fire fagområder som kan gjennomføres hver for seg eller fortløpende. Hvilket alternativ som velges er avhengig av sted for øvelse, sesong (vinter/sommer), tilpasninger for instruktører og deltagere m.v.

Fag- og timefordeling

Fag- og timefordelingen ivaretar en hensiktsmessig progresjon innenfor de ulike emneområdene

Emne nr.	Emne kode	Emne	Timetall
6.1		Overflateredning	8 timer
	6.1.1	Overflateredder	
	6.1.2	Bruk av relevante redningsflåter	
	6.1.3	Søk etter personer som befinner seg under overflaten	
6.2		Elveredning	32 timer
	6.2.1	Hydraulikk	
	6.2.2	Nødsituasjoner ved elveredning	
	6.2.3	Redningsteknikker	
	6.2.4	Sikring av skadestedet	
	6.2.5	Bruk av motorisert båt	
6.3		Redning i is og kulde	16 timer
	6.3.1	Risiko	
	6.3.2	Redning på is og ved råk	
6.4		Fagsamling	24 timer
	6.4.1	Kurskonsept	
	6.4.2	Håndtering av risiko	
		Formidler og veilederrollen	
		Timer totalt	80 timer

Begrepsbruk i kursplanen

Mål og læringsutbytter er delt mellom kunnskapsmål og ferdighetsmål og disse er formulert med bakgrunn i begrep hentet fra tabellen nedenfor.

Kunnskapsmål

	Nivå	Innebærer	Eks. på handlingsverb
Høyeste nivå	Anvende	Å kunne finne ut hvilke regler eller bestemmelser som har gyldighet i tilfellet, for deretter å kjenne, forstå og anvende begrep, regler og bestemmelser i lys av bruken i det enkelte tilfelle. Løse problemer – foreta logiske vurderinger	Vurdere, diskutere, avgjøre, beslutte, overveie, bedømme, relatere, produsere, skape, endre, utforme, modifisere, utvikle, organisere, formulere,
Mellomnivå	Forstå	Å oppfatte en informasjon så godt at den kan forklares, utdypes og ha oversikt over følgene og resultatene samt kunne trekke videre slutninger. Informasjon skal kunne gjenfortelles.	Skille mellom, identifisere, klassifisere, gjenkjenne, generalisere, sette i sammenheng, velge, omstrukturere
Laveste nivå	Vite	Å kunne huske og gjenkjenne eksempler, faktiske forhold, metoder og alminnelige forhold. Innebærer det første steget av forståelse.	Oversette, gjengi med egne ord, illustrere, presentere, gjenta, skille mellom, forklare, demonstrere, kjenne igjen, beskrive

Ferdighetsmål

	Nivå	Innebærer
Høyeste nivå	Beherske	Å kunne gjennomføre handlinger fullkomment hvor hensyn er tatt til hurtighet og presisjon. Selv ved kompliserende og distraherende forhold velge raskeste og mest nøyaktige måte å gjennomføre handlingen på. Dette innebærer en viss automatikk og at man er godt drillet.
Mellom nivå	Selvstendig utføre	Å gjennomføre handlinger selvstendig uten tidspress og kompliserende forhold. På kommando, tegn, signal eller etter eget initiativ. Uten veiledning. Det stilles krav til utførelsen.
Laveste nivå	Under ledelse	Å gjennomføre handlinger under veiledning (evt ved eller etter visning). Trening har startet, men man trenger støtte. Eleven vil etter hvert selv, under kontroll, å lage og gjennomføre et handlingsmål.

6. Hovedområder

6.1 Overflateredning

8 timer

6.1.1 Overflateredder

Mål Deltageren skal beherske effektiv svømme- og redningsteknikk med bruk av egnet utstyr.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske ulike svømmeteknikker med tørrdrakt, flytevest og svømmeføtter med flyteline festet i ryggen på flytevesten.
- beherske bruk av vest og hurtigutløser i vann.
- beherske behandling av en forulykket person som er nedkjølt, aggressiv eller i sjokk, samt holde personen sikkert over vann og gi tegn for å bli dratt inn.

6.1.2 Bruk av relevante redningsflåter

Mål Deltageren skal beherske bruk av relevante redningsflåter på en trygg og effektiv måte og kunne velge riktig redningsflåte som passer til oppdrag og miljø.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske klargjøring og bruk av relevante redningsflåter.
- beherske teknikker for å få personer opp på redningsflåter og hente de raskt og effektivt inn til land.
- selvstendig betjene motorisert båt med fokus på sikkerhet og bruksområder.
- beherske teknikker for å løfte personer opp i båt.

6.1.3 Søk etter personer som befinner seg under vannoverflaten

Mål Deltageren skal selvstendig kunne utføre søk i overflaten og forstå hvordan man tar opp personer som befinner seg under vannoverflaten.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske bruk av ABC-utstyr, utstyr for søk m.v.
- selvstendig utføre parallell- og sektorsøk samt forstå utfordringer med sikt i vann.
- forstå bruk av utstyr for å ta opp personer som ligger under vannoverflaten.
- forstå hvordan man samarbeider med redningsdykkere og annen redningstjeneste.

6.2 Elveredning

32 timer

6.2.1 Hydraulikk

Mål Deltageren skal forstå prinsippene med hydraulikk (vann i bevegelse) og beherske arbeid i vann som er i bevegelse.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- forstå prinsippene med hydraulikk gjennom teoretisk tilnærming og gode eksempler fra elver og vann.
- beherske arbeid og redning i elv.

6.2.2 Nødsituasjoner ved elveredning

Mål Deltageren skal beherske å redde seg selv og kollegaer i nødsituasjoner.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske teknikk for frigjøring fra fotfelle.
- beherske teknikk for redning fra valse.
- beherske hurtigutløser med vannkrefter i ryggen.

6.2.3 Redningsteknikker

Mål: Deltageren skal kunne velge riktig utstyr og redningsteknikk for å utføre sikker innsats og beherske redningsteknikker.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske vading.
- beherske redning med kasteline.
- beherske utførelse av kontaktredning.
- beherske utførelse av pendelredning.
- beherske bruk av redningsflåter i rennende vann.

6.2.4 Sikring av skadestedet

Mål Deltageren skal forstå hvordan et skadested kan sikres samt beherske teknikker for å oppnå slik sikring.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske sikring for å unngå at personer driver nedover elven mot farlige objekter.
- beherske bruk av skråtau over elva.
- forstå hvor det bør plasseres sikringspersoner med kasteliner.

6.2.5 Bruk av motorisert båt

Mål: Deltageren skal kunne selvstendig bruke motorisert båt i rennende vann.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- forstå hvilke båttypen som egner seg til bruk ved redning i rennende vann.
- selvstendig kunne bruke motorisert båt i rennende vann.

6.3 Redning i is og kulde

16 timer

6.3.1 Risiko

Mål: Deltageren skal forstå risiko ved redning i is og kulde.

Læringsutbytter

Deltageren skal forstå:

- farene ved redning i is og kulde.
- utfordringene ved hypotermi (nedkjølt person).
- farene ved redning i råk med rennende vann.
- utfordringene og på denne måten kunne velge effektiv innsatsvei.
- viktigheten av at pasienten får oppdrift raskt.
- håndtering av nedkjølte personer.

6.3.2 Redning på is og i råk

Mål Deltageren skal beherske teknikker for arbeid i is og kulde.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske teknikker for selvredning i is og råk.
- beherske bruk av utstyr for å redde personer fra is og råk.
- beherske teknikker for å få en forulykket raskt inn til land.

6.4 Fagsamling

24 timer

6.4.1 Kurskonsept

Mål: Deltageren skal forstå bakgrunnen for satsing på kompetanseheving innenfor overflateredning.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- forstå satsing på overflateredning med bakgrunn i risiko- og sårbarhet.
- forstå sin rolle som hovedinstruktør og selvstendig gjennomføre lokale kurs.
- forstå bakgrunnen og historikken for satsingen på overflateredning i «Det store brannløftet».

6.4.2 Håndtering av risiko

Mål: Deltageren skal anvende kunnskap og beherske teknikker for å imøtekomme risiko som foreligger ved overflateredning.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- forstå hvordan et internkontrollsystem kan benyttes i arbeid med overflateredning.
- forstå risiko ved overflateredning.
- kunne anvende teknikker for å redusere risiko ved øvelser i overflateredning.
- kunne anvende kunnskap om overflateredning for å identifisere risiko og finne egnede steder for øvelser.

6.4.3 Formidler og veilederrollen

Mål: Eleven skal få gode kunnskaper og ferdigheter i å planlegge, gjennomføre og evaluere egne presentasjoner, samt veilede og evaluere andre i en opplærings situasjon.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- vite om de viktigste pedagogiske prinsippene for planlegging og gjennomføring av teoretiske og praktiske leksjoner.
- vise at de har kunnskaper og ferdigheter som formidler.
- vise gode ferdigheter i å veilede og evaluere andre.
- kjenne til ulike evalueringsmetoder for å sikre læring etter hendelser og øvelser.
- anvende kursplan og undervisningsmateriell i opplæringen av lokale instruktører.

7. Arbeidsformer

Læring skal i hovedsak skje gjennom aktivisering og praktisk trening av deltagerne. Teoretiske undervisning vil i hovedsak skje nær øvingsstedet og som oftest kombineres med praktisk trening.

Øvelsene vil tilpasses de lokale utfordringer som finnes. Selv om ikke alle sluttbrukerne (brannvesen) skal ha opplæring i både is, elv og sjø, skal de regionale instruktørene ha opplæring innenfor alle disse områdene.

Beskrivelsene av læringsutbyttene gir føringer på arbeidsform. Det er derfor viktig at instruktørene er godt kjent med disse og legger opp til undervisningsmetoder som sørger for at læringsutbyttene nås. Der ferdighetsmål beskrives, forventes det at undervisningen er lagt opp slik at ferdighet trenes. Se beskrivelse av kunnskapsmål og ferdighetsmål på side 6.

8. Vurdering

Underveis er formålet med vurdering å veilede, motivere og utvikle deltagerne, og sikre at de når målene i kursplanen.

Det er ikke skriftlig eller praktisk eksamen for kurset, men elevene vil bli vurdert fortløpende og få tilbakemeldinger på egen innsats. Kurset vurderes med bestått eller ikke-bestått.

For å bestå kurset må kurset være gjennomført i sin helhet. Norges brannskole sitt fraværsreglement gjelder for kurset.

9. Litteratur

Grunnkurs for brannkonstabel, hefte 3, overflateredning.

Overflateredning, lesehefte (dette er under utarbeidelse og vil stå ferdig 1. september 2017)